

23 серпня
2017 року
№ 18
(1411)

НЧАЕС ПОВИНИ

www.chnpp.gov.ua

Запуск ЗПРРВ: терміни, завдання, досягнення

На промисловому майданчику ЧАЕС відновлені роботи з будівництва заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ).

Під час експлуатації заводу будуть перероблятися рідкі радіоактивні відходи, які накопичилися за час експлуатації та ті, що утворилися у процесі зняття з експлуатації ЧАЕС, а також експлуатаційні рідкі РАВ об'єкта «Укриття».

«Зараз рідкі радіоактивні відходи, а їх більше 20000 куб. м, зберігаються в існуючих сховищах, які є на промисловому майданчику ЧАЕС. Після

переробки на заводі, вони будуть упаковані і відправлені на захоронення на комплекс «Вектор», — повідомив голова ДАЗВ Віталій Петрук.

ЗПРРВ розрахований на переробку рідких РАВ протягом 20-річного періоду. Його мінімальна проектна потужність — 2500 куб. м необроблених рідких РАВ на рік.

7 серпня 2017 за результатами відкритих торгів було укладено договір з підрядником на виконання зазначених робіт.

➔ 4

Проект НБК

Хід будівництва НБК станом на 18 серпня 2017 року

Арка

Монтаж основних систем:

- система електропостачання;
  - система вентиляції, газоочистки та кондиціонування;
  - система пожежної безпеки;
  - система водопостачання і каналізації;
  - система зв'язку та промислового телебачення;
  - система фізичного захисту і контролю доступу;
  - інтегрована система управління та контролю;
  - система внутрішнього та транспортного сполучення;
  - система радіаційного контролю.
- Виконуються роботи з випробування системи основних кранів.
- Завершення робіт із влаштування зовнішньої та внутрішньої обшивки.
- Монтаж повітроводів і вентиляційного обладнання у північному вентцентрі, південному вентцентрі та в технологічній будівлі.
- Тривають роботи із монтажу герметизуючої мембрани.

Технологічна будівля та допоміжні споруди

Технологічна будівля — завершуються роботи з влаштування фасаду східної частини будівлі, прокладання кабелю. Проведено випробування 20-тонного крану у приміщенні 123. Монтаж системи пожежної сигналізації. Монтаж повітроводів системи вентиляції. Виконуються роботи з оздоблення інтер'єру. Монтаж трубопроводів внутрішніх мереж, систем, металоконструкцій.

Будівля електротехнічних пристроїв — монтаж системи пожежної сигналізації, монтаж нових трансформаторів та їх підключення, монтаж електричного обладнання. Розпочато монтажні роботи систем гарячого водопостачання та тепlopостачання.

Шлюз доступу пожежних підрозділів — монтаж трубопроводів внутрішніх мереж, влаштування зовнішнього фасаду.

Насосна станція пожежогасіння — виконуються електромонтажні роботи.

Очисні споруди та насосна станція зливової каналізації — монтаж резервуарів очисних споруд. Виконуються роботи з підготовки основи під резервуари абсорбційних фільтрів.

Виконуються роботи по влаштуванню зовнішнього та внутрішнього простору НБК:

- Монтаж трубопроводів протипожежного і господарсько-питного водопостачання;
- Влаштування майданчика південної галереї шарнірних опор у машинному залі;
- Підготовчі роботи перед демонтажем покрівлі машинної зали;
- Влаштування доріг і тротуарів у локальній зоні (виконано на 81%).

Проект ХОЯТ-2

В течение августа текущего года по проекту ХОЯТ-2 выполняются следующие основные работы:

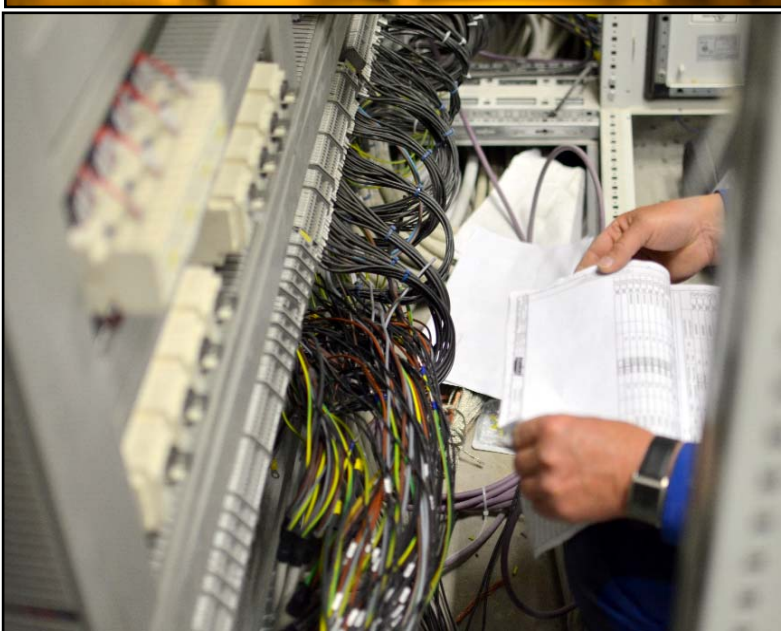
Здание установки по подготовке отработавшего топлива к хранению (УПОТХ):

- установка закладных деталей для ручных талей;
- завершена переустановка стеллажа в пом. 304;
- расключение и наладка щитов автоматики;
- завершен монтаж кабельных трасс для оборудования МАГАТЭ, продолжается установка щитового оборудования МАГАТЭ;
- финишная отделка помещений;
- маркировка технологических трубопроводов;
- завершен монтаж нового насоса химической очистки воды;
- завершена проверка пространственного положения скользящего держателя;
- выполнена проверка позиционирования аппарата резки;
- завершен монтаж мониторов системы видеонаблюдения;
- завершена установка электромагнитных замков на дверях Торнадо;
- монтаж защитных решеток в воздуховодах;
- функциональные испытания мостового крана и консольного кранов в пом. 304;
- индивидуальные испытания защитных окон;
- начат монтаж первичных средств пожаротушения.

Также на объекте выполнялись:

- монтаж пластин скольжения в бетонных модулях хранения;
- регламентные работы по благоустройству стройплощадки, такие как: прополка щебеночных покрытий, покос травы, полив, поддержание в чистоте асфальтных покрытий;
- комплектация исполнительной и сдаточной документации;
- разработка программ испытаний технологических узлов и систем, программ обучения персонала Заказчика;
- пуско-наладочные работы по основному технологическому оборудованию и вспомогательным системам;
- индивидуальные испытания системы видеонаблюдения за технологическим процессом;
- продолжают индивидуальные (автономные) испытания систем физической защиты и программно-технических средств непрерывного отбора проб ХОЯТ-2;
- начаты индивидуальные испытания дверей защитных сдвижных.

В работах были задействованы 259 человек из числа персонала подрядных организаций и 1 единица тяжелой техники.

«Від Дня Конституції до Дня Незалежності»

Флешмоб з такою умовною назвою протягом півтора місяця тривав на Чорнобильській АЕС.

У непрості часи буття люди зазвичай намагаються як можна частіше звернутися до того, що, з одного боку, відповідає їхнім життєвим переконанням, а з іншого — може підтримати у важку хвилину соціальної непевності та громадських або політичних чвар. У всі часи існування людства такою підтримуючою силою була поезія.

Як з'ясувалося, умовні «фізики», тобто працівники атомної станції, глибоко відчують не тільки гостроту протиріч сьогодення, але й не гірше умовних «ліриків» знаходять актуальні віршові рядки в багатому поетичному надбанні України. Зокрема, у поезії Тараса Шевченка. Як не дивно, але людина, яка жила півтора сторіччя тому, писала, здається, саме про складне сьогодення.

Ініціатором та ідейним натхненником флешмобу, який тривав на Чорнобильській АЕС протягом майже півто-

ра місяця (з кінця червня до початку серпня) є заступник директора технічного з безпеки Олександр Новіков. Саме він запропонував ідею колективного декламування поезії Кобзаря працівниками підрозділів ЧАЕС і сам узяв активну участь у декламуванні та залученні колективу станції до участі у флеш-мобі.

Першими ідею підтримали у цеху радіаційної безпеки. З вуст представників колективу прозвучав вірш «Полякам». Далі ініціативу підхопили цех експлуатації головного корпусу та зовнішніх споруд, відділ аварійного реагування, відділ міжнародного співробітництва та інформації, відділ зняття з експлуатації, відділ ядерної безпеки, електричний цех, цех теплової автоматики та вимірювань, відділ відомчого нагляду. У їх виконанні прозвучали вірші «Рева та стогне Дніпр широкий...», «Садок вишневий коло хати...», «Хоча лежачого не б'ють...», «Я не здужаю...», «Якби ви знали, паничі» («Мені аж страшно...»), «Бували війни і військові свари...», «Мені однако-

во...», «І виріс я на чужині...».

Загалом у флешмобі, присвяченому Дню Незалежності України, взяло участь близько ста представників колективу ЧАЕС. Технічні роботи зі зйомки та монтажу виконали працівники групи зі зв'язків з громадськістю та пресою відділу міжнародного співробітництва та інформації. Повну версію відеозапису можна знайти за адресою: <https://youtu.be/7QJzGhYdia0>

Персонал ЧАЕС сподівається, що ідею поетичного українського флешмобу підтримають колективи інших атомних станцій України.

ЛЕТНЕЕ ОЗДОРОВЛЕНИЕ: ПОДВОДИМ ИТОГИ

Сезон детского летнего оздоровления на Чернобыльской АЭС завершен. С отдыха из детского оздоровительного центра «Алые паруса» (г. Скадовск, Херсонская обл.) вернулась последняя в этом году группа детей. Подвести итоги оздоровительной кампании мы попросили заместителя председателя ППО ЧАЭС Викторю БАБАК.

— Ежегодно профсоюзный комитет проводит работу по организации оздоровления и отдыха наших детей. Профсоюзный комитет принял решение оздоровлять детей в возрасте от 7 до 15 лет, до 2001 года рождения включительно. Оздоровление проходило в три смены, причем родители сами определяли, на какую смену отправить ребенка.

Финансирование оздоровительной кампании осуществляется обычно так: 10 % от стоимости путевки оплачивают родители, остальные 90 % перечисляется предприятием на счет ППО. В нынешнем году, из-за задержки перечисления средств станцией, детский отдых (те 90 %, кроме вклада родителей) был оплачен из средств профсоюзного бюджета. Общая сумма, израсходованная из профбюджета на оздоровление, составила 1 млн. 472 тыс. 580 грн..

В этом году мы организовали отдых в этом центре для 202 ребят, что несколько больше, чем в 2016 году — в прошлом сезоне отдохнувших в «Алых парусах» детей работников ЧАЭС было 196.

Четвертый год кряду наши дети оздоравливаются в ДОЦ «Алые паруса». Скажем сразу: лагерь прекрасный, с хорошими бытовыми условиями, приличным питанием, оздоровительной базой. Лагерь развивается на наших глазах: появился второй бассейн, вместо кулеров с питьевой водой установлена единая система подготовки питьевой воды, сделана реконструкция рекреационной зоны, расширился зоопарк. Жизнь в лагере насыщенная и полная

событий, так что скучать ребятам некогда. В этом году отдыхающим третьей смены особенно повезло — в Скадовске проходили «Черноморские игры». ДОЦ «Алые паруса» принимал в них участие, и нашим ребятам — всем, кто пожелал — предоставилась возможность выступить на малой сцене конкурса танцев, поучаствовать в конкурсе лепки из песка и рисунка, побывать в фан-зоне, вблизи увидеть любимых ими исполнителей. «Черноморские игры» еще раз подтвердили, что наши дети невероятно талантливы!

ОПТИМИЗАЦИЯ ЭЛЕКТРОСНАБЖЕНИЯ КАК ОНА ЕСТЬ

На Чернобыльской АЭС начата оптимизация электроснабжения. Зачем это делается, каковы ожидаемые результаты и масштаб выполняемых работ рассказывают специалисты электроцеха, непосредственно занятые в организации данных работ. Итак,

Зачем?

Ведущий инженер службы эксплуатации электроцеха Евгений АНДРЕЕВ:

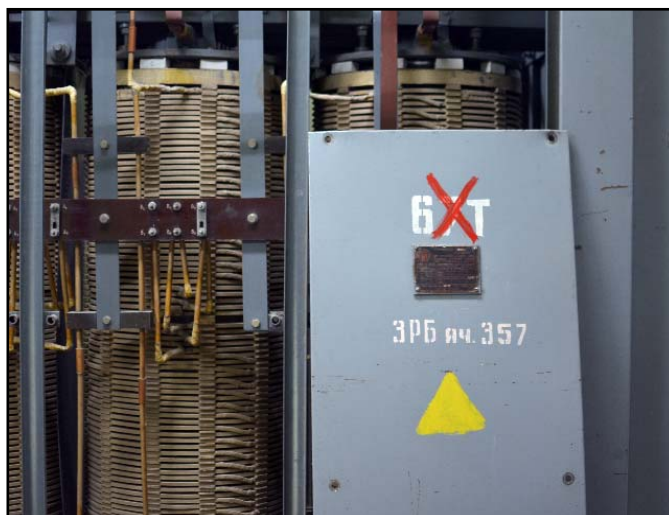
— Так как значительная часть технологического оборудования уже выведена из эксплуатации, то и количество электроприемников запитанных секций уменьшилось в разы. Соответственно, снизилась и нагрузка на трансформаторы, которая в главном корпусе в настоящее время составляет 10-30% от номинальной мощности. В недостаточно нагруженном трансформаторе увеличиваются потери активной мощности, увеличивается потребление реактивной энергии и, естественно, это затраты на техническое обслуживание и ремонт как самих трансформаторов, так и распределительного оборудования (РЗА). В связи с этим было принято решение о проведении в главном корпусе оптимизации сети напряжением 0,4 киловольт. В план-график также включено и оборудование некоторых объектов на промплощадке. К слову, тенденция снижения потребления мощности это касательно только главного корпуса. На периферии, в

связи с вводом в работу энергоемкого оборудования, картинка диаметрально противоположная, и иногда свободной мощности без модернизации конкретного участка не хватает.

Цель оптимизации — переключить остающиеся в эксплуатации присоединения конкретной секции на другие с последующим выводом «высвобожденной» из эксплуатации секции и подготовкой ее к демонтажу. Основной критерий при этом — не допустить снижения надежности электроснабжения.

Коротко о масштабах

— Для того, чтобы оценить масштабы оптимизации, необходимо помнить, что в состав распределительного устройства только в главном корпусе входит около 100 единиц силовых трансформаторов, 22 секции 6 киловольт, несколько десятков первичных секций 0,4 киловольт и несколько сотен сборок различных типов. Задача непростая. Ее выполнение рассчитано на весь текущий год, разбито на четыре этапа. В первом полугодии работы были закончены на первом и втором блоках. При этом выведены из эксплуатации 10 единиц трансформаторов, 11 первичных секций 0,4 киловольт. По плану, в третьем квартале ведутся работы на

третьем блоке. Итого, в результате оптимизации сети, мы рассчитываем к концу года вывести из эксплуатации 25 силовых трансформаторов и 23 секции на 0,4 киловольт.

Как это происходит?

Важные уточнения относительно продолжающегося процесса оптимизации электроснабжения внес **заместитель начальника электроцеха Юрий ЕРМИЛОВ:**

— Процесс, которым начал заниматься электроцех, очень непростой! Прежде, чем приступить непосредственно к оптимизации системы, пришлось провести множество организационных мероприятий, таких как разработка и подготовка решения об оптимизации системы электроснабжения, различных протоколов, прохождения согласований, которые, к слову, происходили на самом высоком уровне — в совещаниях по данному вопросу принимали участие генеральный директор ЧАЭС Игорь Иванович Грамоткин, главный инженер станции Андрей Александрович Билык. И лишь после этого был дан старт физическим работам. Электроцех подготовил план-график выполнения проекта оптимизации и, соответственно, все необходимые промежуточные технические решения и многое-многое другое.

Для начала было достаточно непросто определиться, какие секции выводить, какие оставлять. К примеру, на первом блоке по КРУ 0,4 киловольта включает в себя 10 секций, после оптимизации в работе должно остаться 5. То есть, из эксплуатации надо вывести ровно половину. Какие выводить, а какие отставлять — вопрос не праздный. Это в самом деле гигантский труд — из 100 присоединений выбрать первостепенные и второстепенные. Но еще сложнее было согласовать необходимость тех или иных присоединений с технологами. Оказалось, что у нас есть инертные цеха, которые до сих пор не знают, что им надо в работе, а что уже не понадобится, какие присоединения могут быть выведены из эксплуатации без ущерба, а какие требуются перезапитывать.

Нам ведь первоначально как думалось? Первый блок — самый простой, мы на нем потренируемся, а на втором уже будет попроще, а с третьим — вообще легко. Но оказалось, что на каждом блоке свои трудности, свои задачи. Первый блок действительно оказался достаточно простым, поскольку он находится в торце корпуса, и все присоединения

идут в одну сторону, а второй выдался на порядок сложнее: там присоединения уходили как вправо, так и влево. Но сложнее всего было на третьем блоке: присоединения там довольно таки длинные, до 100 метров кабеля приходится сначала демонтировать, а потом заново прокладывать,

На ДСП «Чорнобильська АЕС» проводився контроль за виконанням тимчасових вогняних робіт у будівлі електричних пристроїв НБК

Для підтримання надійного протипожежного режиму під час виконання будівельно-монтажних робіт, на території ДСП «Чорнобильська АЕС» на різних об'єктах підприємства рятувальники постійно проводять перевірки та інструктажі для персоналу.

8 серпня 2017 року фахівці Відділення організації запобігання надзвичайним ситуаціям по ДСП «Чорнобильська АЕС» Одинадцятого державного пожежно-рятувального загону (м. Чорнобиль) проконтролювали виконання тимчасових вогневих робіт у будівлі електричних пристроїв ДСП «Чорнобильська АЕС», яка є частиною комплексу нового безпечного конфайнменту (НБК).

Перевіркою встановлено, що вогневі роботи проводяться згідно з вимогами Правил пожежної безпеки в Україні, Інструкції з організації безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах, а також Об'єктові інструкції по організації безпечного проведення вогневих робіт на об'єктах ДСП ЧАЕС.

З метою підвищення рівня пожежної безпеки на підприємстві для персоналу та фахівців підрядних організацій, які виконують будівельно-монтажні роботи, було проведено додаткові інструктажі з пожежної безпеки.

чтобы перезапитать необходимые в работе секции, и ребята-кабельщики, хоть и с большим трудом, но ухитряются это делать.

Вот что такое оптимизация! В этом процессе задействован весь персонал цеха — начиная от начальника, организовывающего весь процесс, и заканчивая электромонтером третьего разряда, который, чтобы обеспечить своим коллегам освещение в месте выполнения работ, вовремя заменяет лампочки.

Доброе слово о людях

И Юрий Ермилов, и Евгений Андреев высказали немало добрых слов в адрес персонала электроцеха. По их мнению, все работают хорошо:

— И все же, особо хочется отметить бригаду мастера Алексея Альбертовича Денисова, участок по обслуживанию силового оборудования главного корпуса, бригаду мастера Сергея Петровича Капусты, участок по ремонту кабельных линий, бригаду мастера Николая Станиславовича Соснового — это участок РЗА. Отдельная благодарность оперативному персоналу, который и обеспечивает надежность и безопасность. А вообще, спасибо всем, кто в нелегких условиях занимается крайне непросто, но таким важным процессом оптимизации электроснабжения станции.

08/08/2

5 ЛЕТНЕЕ ОЗДОРОВЛЕНИЕ: ПОДВОДИМ ИТОГИ

Что подкупает в подходе к детям, который практикуется в «Алых парусах», так это понимание, что каждый ребенок — это индивидуальность. Поэтому вся деятельность организуется с учетом возможностей и особенностей каждого конкретного ребенка.

Но при этом родителям и детям необходимо понимать: оздоровление, которое предлагается детям работников ЧАЭС — это массовый выезд, и для того, чтобы ребенку было комфортно, его к этому отдыху надо готовить, и прежде всего психологически. Ему необходимо объяснить, что он — часть коллектива, который будет жить по определенным правилам, с определенным временем подъема, отбоя и приема пищи, с запретом на самостоятельный, без разрешения и сопровождения взрослых выход из лагеря,

трех телефонов, которые пропали во время оздоровления этим летом и были заявлены как украденные, реально украден был лишь один, и проведенные полицией расследования подтвердили: два других гаджета дети просто потеряли, но предпочли обелить себя перед родителями.

Желание себя обелить любой ценой, к слову, характерно не только в случаях с кражами, но и тогда, когда дети (чаще — подростки) бывали уличены в недостойном поведении. Я не буду вдаваться в детали, родители этих ребят уже поставлены в известность, но всем остальным это будет не излишне напомнить.

Кстати, после отъезда наших ребят, работники ДОЦ «Алые паруса» обнаружили немало забытых вещей. Их фото можно увидеть в группе «Профактив» в вайбере. Прошу зайти опознать — все потерянное перешлют «Новой почтой».

Для того, чтобы избежать неприятных ситуаций в дальнейшем, до следующего оздоровительного сезона в лагере будут установлены камеры для хранения ценных вещей, если уж ребенок не может выжить без них 18 дней. Также у каждого вожатого будет специальный телефон, по которому родители смогут позвонить тем детям, у которых их собственные аппараты либо хронически не заряжены, либо просто выключены.

Кроме того, в общем коридоре на каждом этаже будут установлены видеокamеры, которые, не ущемляя прав детей на приватность, помогут при необходимости установить кто куда и зачем заходил. Мы также выйдем с предложением к администрации лагеря, чтобы на его территории были установлены веб-камеры, через которые в режиме онлайн родители могли посмотреть, чем занимаются их дети, как играют, живут, питаются.

А теперь рекомендации.

самовольное купание в море или бассейне. Ребенка нужно научить следить за своими вещами, выполнять без напоминания необходимые гигиенические процедуры — все эти понятные взрослому «мелочи» на самом деле оказываются совсем не мелочами, когда ребенок оторван от родителей и привычного домашнего образа жизни. Это те камни преткновения, которые из года в год так или иначе омрачают приятную в целом картину детского оздоровления.

— **Вы можете дать родителям какие-то конкретные рекомендации?**

— Конечно. Прежде всего, чтобы мы могли как можно лучше организовать оздоровление, прошу родителей еще до начала оздоровительной кампании-2018, в марте-апреле, забронировать ребенку место на той или иной смене. Данная просьба связана с проблемой закупки билетов: в 2017-м это оказалось очень серьезной проблемой.

1. Четко следовать «Памяткам для родителей», которые профком рассылает председателям цеховых комитетов и профактиву. В них мы указываем все, что надо приготовить ребенку в лагерь и в дорогу.

2. С детками в возрасте 7-9 лет желательно собирать чемодан вместе, чтобы малыш запомнил, что и где у него лежит — это поможет ему ориентироваться и не паниковать.

3. Отдельная тема — взятые с собой в лагерь дорогие гаджеты. В «Памятке» указано, что лагерь не несет ответственности за их пропажу. И здесь я вынуждена коснуться еще одной достаточно деликатной темы. У многих родителей почему-то сложилось устойчивое впечатление, что их чадо всегда право, а окружающие просто пытаются его очернить. Поверьте, это очень опасное заблуждение. К сожалению, ребенок нередко готов солгать, чтобы обелить себя в глазах родителей: из

Українські фахівці відвідали США, щоб перейняти досвід із запобігання та гасіння лісових пожеж у зоні відчуження

Українські фахівці з двотижневим візитом відвідали США, щоб вивчити та перейняти досвід іноземних колег із запобігання та гасіння лісових пожеж. Метою поїздки було покращення системи координування дій між керівниками та працівниками служб швидкого реагування у випадку виникнення пожежі в зоні відчуження.

Ініціатором зустрічі виступила Лісова служба США, яка організувала для української делегації польові навчання, семінари та тренінги у двох штатах. Візит за океан став продовженням співпраці України зі Сполученими Штатами у сфері лісового господарства та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у Чорнобильській зоні.

Під час зустрічі українську сторону представили фахівці Державного агентства України з управління зоною відчуження, Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника, ДСП «Північна Пуща», Міністерства внутрішніх справ, Державної служби з надзвичайних ситуацій та Ради національної безпеки та оборони.

«Нас запросили, щоб показати, як працює система гасіння пожеж у Сполучених Штатах. Їхня система дуже цікава тим, що на федеральному, регіональному та місцевому рівнях функціонують свої координаційні центри. Але якщо трапляється дуже велика пожежа та одне відомство не може з нею справитися, створюється новий координаційний центр. До нього можуть входити до 12 органів центральної влади, які спільно допомагають ресурсами, щоб швидко локалізувати пожежу», — розповідає в. о. директора Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника Тарас Мельничук.

Окрім тренінгів та навчань, представники української делегації відвідали Національний міжвідомчий координаційний центр у місті Бойсе, штат Айдахо, Національний парк Глейшер у штаті Монтана, а також табір керівництва пожежею, що сталася поблизу міста Міссула.

За словами заступника Голови ДАЗВ Володимира Феценка, у майбутньому планується подальша співпраця та невелика матеріально-технічна допомога з американської сторони. Зокрема США продовжать надавати камери відеонагляду для раннього моніторингу виявлення пожеж у зоні відчуження, де цьогоріч вже було встановлено 4 камери.

У Славутичі відбудеться міжнародний фестиваль, присвячений Чорнобиллю

З 30 серпня по 1 вересня у місті Славутичі відбудеться фестиваль CHERNOBYLING.

Його основна мета — об'єднати людей, небайдужих до історії Зони відчуження. За допомогою музики, мистецтва і незвичайних активностей фестиваль покликаний розповісти про страшну катастрофу, показавши її з іншого боку.

Трьома основними напрямками фестивалю стануть:

- Геокешінг — туристична гра із застосуванням супутникових навігаційних систем;
- Урбекс — індустріальний туризм, відвідання, дослідження і вивчення покинутих будівель і міст;
- Мистецтво — фото, арт, музика.

За 3 дні фестивалю відвідувачі прослухають унікальні лекції людей, які мали безпосереднє відношення до сумнозвісної аварії ЧАЕС, познайомляться з творчістю художників та арт-діячів з різних країн світу, побачать найцікавіші кінострічки, присвячені Зоні, почують концерти українських та зарубіжних рок-гуртів, а також відправляться на екскурсію найцікавішими місцями Зони відчуження.

Передбачена дитяча програма: активні ігри та розваги у Славутичі для найменших учасників фестивалю.

Усі кошти від фестивалю будуть передані на допомогу жителям Чорнобильської Зони, які, незважаючи на усі заборони, повернулися до своїх домівок.

Програму фестивалю можна завантажити за посиланням: <https://chernobyling.com/ua/#ineup>

Сонячний і тепловий удар

З настанням літа, люди часто під час роботи та відпочинку зазнають теплових і сонячних ударів. Іноді лише відсутність елементарних знань і навичок надання першої невідкладної допомоги в таких випадках призводить до тяжких і навіть летальних наслідків. Сонячний чи тепловий удар — важке ураження нервової системи та її найважливіших центрів довгастого мозку. Під впливом зовнішніх теплових факторів у постраждалого відбувається підвищення температури тіла, що

супроводжується патологічними змінами. Температура тіла підтримується рівновагою між теплотворенням і тепловіддачею, а основні джерела теплотворення — м'язовою роботою та окисними процесами. Тепловіддача обумовлена потовиділенням, випромінюванням, теплопровідністю і конвекцією.

Клінічні ознаки. Підвищується температура тіла, з'явля-

ються остуда, розбитість, головний біль, запаморочення, почервоніння шкіри обличчя, різке прискорення пульсу і дихання, помітні втрата апетиту, нудота, значне потовиділення. Надалі самопочуття хворого може ще більш погіршитися. Температура тіла підвищується до 40° С, дихання часте і переривчасте, пульс частий, слабкого наповнення, можуть з'явитися судоми, порушується свідомість. При сонячному ударі аналогічна картина розвивається через кілька годин після опромінення.

Перша допомога до прибуття лікаря. Потрібно негайно вивести постраждалого з зони високої температури і вологості. Укласти його в постіль, звільнити шию і груди від одягу, що стискає, дати випити холодної води, мінеральної води, квасу, морозиво і легку їжу. У важких випадках постраждалого варто помістити в прохолодний затінок, роздягнути, укласти на спину з піднятими кінцівками й опущеною головою, покласти холодні компреси на голову, шию, груди. Можна застосувати вологе обгортання, облити тіло холодною водою. Якщо хворий не дихає, необхідно провести штучне дихання. У важких випадках показана штиталізація. Для профілактики перегріву при тривалому перебуванні на сонці необхідно захищатися від сонячних променів парасолею і носити головний убір світлого кольору. При роботі в приміщенні з високою температурою повітря і вологістю, варто періодично робити перерви для охолодження.

Відділення організації запобігання надзвичайним ситуаціям по ДСП ЧАЕС

Розпочинається сезон збору грибів

Щороку ліси України дають велику кількість їстівних грибів. Ростуть гриби і в степовій зоні — у лісах, штучних лісонасаджених та полезахисних смугах. Наявність у грибах значної кількості білків (удвічі більше, ніж у картоплі), вуглеводів, мінеральних речовин, мікроелементів, активних та ароматичних речовин дає змогу розцінювати їх як досить поживний та калорійний продукт. Проте слід завжди пам'ятати, що гриби важко перетравлюються, особливо у непоміреному вигляді, тому їх краще вживати як приправу. Через певну властивість ферментативної системи, малі діти, хворі та люди похилого віку взагалі дуже чутливі до грибних страв. За науковими даними, кількість їстівних грибів, що потрапляють до столу людини навіть у грибні роки, становить близько 10-15 видів. Водночас налічується майже 80 видів отруйних грибів, із них особливо небезпечних — 20-25 видів. Деякі з них за зовнішнім виглядом нагадують їстівні гриби. Найбільш небезпечні отруйні гриби України — це печериця жовтошкіра, рядовка тигрова, мухомор, біла поганка, строчок, павутинник, опеньок несправжній.

Одним із перших отруйних грибів є строчок звичайний, що містить отрути, які за своєю дією нагадують ті, що має біла поганка. Симптоми отруєння виникають через 4-6 годин після споживання (біль у шлунку, головний біль, спрага, нудота, пронос, порушення дихання, втрата свідомості).

І все ж найнебезпечнішими серед отруйних грибів є такі, що містять отруту уповільненої дії. До них належать мухомор зелений, білий і смердючий, а також павутинник жовтогарячо-червоний. Отрути, що містяться в цих грибах, призводять до незворотних органічних змін у печінці та нирках. Через органічні зміни у внутрішніх органах, різке послаблення серцевої діяльності потерпіла людина може через 3-7 днів померти.

Наприкінці літа у хвойних і листяних лісах проростають у великій кількості дуже отруйні мухомор пантерний та мухомор червоний. Дуже поширений і настільки ж небезпечний отруйний гриб — опеньок сірчано-жовтий несправжній, який росте на ста-

рих пенях від початку осені до зими. Найтяжчими є отруєння білою поганкою. Дія отрути цього гриба подібна до дії отрути гурзи та часто призводить до смерті.

Досить часто відмічаються випадки отруєння недодареними або непросоленими грибами. При перших ознаках отруєння, навіть легкого, слід негайно звернутися до медичного працівника та відправити постраждалого до лікарні. До прибуття лікаря хворому треба надати першу допомогу. Передусім слід очистити шлунок і кишківник постраждалого від їжі, давши йому випити 4-5 склянок холодної кип'яченої води або содового розчину (чайна ложка питної соди на склянку води), і штучно викликати блювоту, дати проносне. Після цього покласти хворого в ліжку на живіт, до ніг прикласти грілку. Залишки грибів або грибних страв слід обов'язково зберегти, адже їх лабораторне дослідження допоможе встановити причину отруєння та призначити необхідне лікування.

Якщо ви вирішили вдатися до «тихого полювання», то слід пам'ятати та дотримуватись елементарних правил:

- утримуватись від збирання невідомих грибів;
- не варто пробувати будь-які сирі дикорослі гриби на смак;
- неприпустимо вживати гриби, зібрані в екологічно небезпечних місцях (уздовж автошляхів, залізничних колій, лісопосадок у промислових зонах тощо), не варто купувати гриби поза ринками та у випадкових осіб;
- слід відбракувати на місці зіпсовані, зів'ялі, висохлі, перерослі гриби;
- не слід консервувати гриби під герметичні кришки в домашніх умовах, а також забороняється реалізовувати гриби домашньої консервації.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: дотримання правил збирання та приготування грибів — справа відповідальна. Наявність навіть одного отруйного гриба серед їстівних може спричинити важке отруєння та навіть смерть.

Відділення організації запобігання надзвичайним ситуаціям по ДСП ЧАЕС

Новини ЧАЕС

Засновник - державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС"

Новости ЧАЭС

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали:

Майя Руденко, Дмитрій Корчак, Євген Перін, Тетяна

Грива, Тетяна Рабчевська

Тел.: 4-31-02, 4-31-97

E-mail: ipo2@chnpp.gov.ua

Газету засновано у 1995 році.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року